

prima instanță: V. Negruța
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

nr. 3ra-768/16

ÎNCHEIERE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Fiodor Vîlcu

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Fiodor Vîlcu împotriva Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei cu privire la contestarea actului administrativ și acțiunea reconvențională a Verei Chirița împotriva lui Fiodor Vîlcu și Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei cu privire la partajarea în natură a bunului imobil

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 prin care a fost respins apelul declarat de Fiodor Vîlcu și menținută hotărârea Judecătoriei Orhei din 30 decembrie 2014, prin care a fost respinsă acțiunea lui Fiodor Vîlcu și admisă cererea reconvențională a Verei Chirița

constată:

Fiodor Vîlcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei, intervenient accesoriu OCT Orhei cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că în urma măsurărilor masive a terenurilor în com. Peresecina, r-nul Orhei, efectuate de către Primărie, la identificarea bunului nr. cadastral 6453211098 a fost comisă o eroare, prin care Verei Vîlcu și lui Andrei Chirița le-a fost transmis dreptul de proprietate comună pe cote părți a câte ½ din terenul cu destinație pentru construcții cu suprafața de 0,3597 ha, fiindu-le eliberate titlurile respective cu nr. cadastral 6453211098.

Susține că erorile menționate au fost incluse și în certificatele de moștenitori legali a lui Andrei Chirița și Vera Vîlcu.

Astfel, au fost admise erori în certificatul lui de moștenitor legal nr. 15642 din 06 septembrie 2010 și în certificatul de moștenitor legal al Verei Chirița nr. 13109 din 04 august 2010.

Menționează că bunul imobil litigios era compus din două terenuri separate, dintre care porțiunea de teren cu suprafața de 0,07 ha aparținea lui Andrei Chirița, iar cea de 0,29 ha – Verei Vîlcu.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 227, 504 Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, anularea înregistrării dreptului de proprietate comună pe cote părți din Registrul Bunurilor Imobile nr. cadastral 6453211098, anularea titlurilor de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren nr. cadastral 6453211098 eliberate lui Andrei Chirița și Verei Vîlcu, anularea parțială a certificatului de moștenitor legal nr. 15642 din 06 septembrie 2010 și nr. 13109 din 04 august 2010, obligarea Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei să anuleze înscrierile din Registrul Bunurilor Imobile cu privire la bunul imobil nr. cadastral 6453211098 și să elibereze extrase din cartea imobilului primăriei, persoanelor respective ca bunuri imobile independente, atribuirea corectă a terenurilor cu cotă de 1.0, suprafața de 0,29 ha Verei Vîlcu și 1.0 cotă, suprafața de 0,07 ha lui Andrei Chirița, obligarea OCT Orhei să opereze corectările necesare în Registrul Bunurilor Imobile.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 22 martie 2011 a fost anulată înregistrarea dreptului de proprietate comună pe cote părți din Registrul Bunurilor Imobile cu nr. cadastral 6453211098, anulate titlurile de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren nr. cadastral 6453211098 eliberate lui Andrei Chirița și Verei Vîlcu, anulate parțial (în vederea $\frac{1}{2}$ cotă parte din teren) din certificatului de moștenitor legal nr. 15642 din 06 septembrie 2010 eliberat lui Fiodor Vîlcu și nr. 13109 din 04 august 2010 eliberat Verei Chirița.

A fost obligată Primăria com. Peresecina, r-nul Orhei să anuleze înregistrările din Registrul Bunurilor Imobile cu privire la bunul imobil nr. cadastral 6453211098, să elibereze extrase din cartea imobilului primăriei persoanelor respective, ca bunuri imobile independente și să atribuie corect terenurile cu cotă de 1.0, suprafața de 0,29 ha Verei Vîlcu și 1.0 cotă, suprafața de 0,07 ha lui Andrei Chirița.

A fost obligat OCT Orhei să opereze corectările necesare în Registrul Bunurilor Imobile.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2011 a fost admis apelul Verei Chirița, reprezentată de Pelagheia Petrachi și casată hotărârea primei instanțe cu remiterea cauzei la Judecătoria Orhei în alt complet de judecată.

La 13 aprilie 2012, Vera Chirița a depus acțiune reconvențională împotriva lui Fiodor Vîlcu cu privire la partajarea bunului imobil.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că în baza deciziei Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei nr. 8 din 27 februarie 1993 lui Andrei Chirița și Verei Vîlcu le-a fost repartizat în proprietate comună câte $\frac{1}{2}$ cotă - parte din terenul de pământ pentru construcție locativă cu o suprafață de 0,3597 ha, care la 20 iulie 1993 a fost trecut în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri la nr. 393 și respectiv, nr. 392.

Sușține că în baza deciziei menționate, lui Andrei Chirița și Verei Vîlcu, la 19 martie 2004, le-au fost eliberate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren, înregistrate la OCT Orhei la 26 aprilie 2004.

Relatează că Andrei Chirița a decedat la 09 mai 2007, moștenitorul căruia, potrivit certificatului de moștenitor legal nr. 13109 din 04 aprilie 2010 a devenit fiul acestuia, Nicolai Chirița care a acceptat succesiunea, dar nu și-a legalizat drepturile succesoriale.

La 27 octombrie 2008, a decedat Vera Vîlcu, iar potrivit certificatului de moștenitor legal nr. 15642 din 06 septembrie 2010 moștenitor al averii acesteia a devenit fiul defunctei, Fiodor Vîlcu.

Afirmă că la 23 ianuarie 2010, a decedat și Nicolai Chirița, iar potrivit certificatului de moștenitor legal nr. 13109 din 04 august 2010 moștenitor al averii acestuia a devenit Vera Chirița.

Remarcă că în urma verificărilor suplimentare, efectuate de către persoanele cu funcții de răspundere a Primăriei com. Peresecina, s-a stabilit că nu a fost comisă nicio eroare în privința terenului de pământ nr. cadastral 6453211098, fiind eliberată confirmarea nr. 841 și certificatul nr. 842 din 26 mai 2011, prin care Primăria com. Peresecina, r-nul Orhei certifică că au fost eliberate eronat certificatele nr. 303 din 05 martie 2010 prin care se confirmă că Verei Vîlcu îi aparțin 0,29 ha și nr. 304 prin care se confirmă că lui Andrei Chirița îi aparțin 0,07 ha.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 357, 361, 394 Cod civil, art. 5, 7, 90, 94, 96, 152, 166-167, 172-173 CPC.

Solicită admiterea acțiunii reconvenționale, împărțirea în natură, cu demarcarea hotarului, a terenului cu destinație pentru construcție locativă nr. cadastral 6453211.098, cu suprafața de 0,3597 ha, situat în intravilanul com. Peresecina, r-nul Orhei, între coproprietarii pe cote părți Vera Chirița și Fiodor Vîlcu, conform cotelor - părți pe care ei le posedă cu drept de proprietate a câte 1/2 cotă-parte Verei Chirița și respectiv, 1/2 cotă-parte lui Fiodor Vîlcu, încasarea cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul judecării cauzei date în instanțele judecătorești, în sumă totală de 4500 lei, precum și amânarea achitării taxei de stat.

La 03 martie 2014, Vera Chirița a depus acțiune reconvențională concretizată împotriva lui Fiodor Vîlcu și Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei, prin care a solicitat împărțirea în natură a terenului cu destinație pentru construcție locativă nr. cadastral 6453211.098, cu suprafața de 0,3597 ha, situat în intravilanul com. Peresecina, r-nul Orhei, între coproprietarii pe cote părți Vera Chirița și Fiodor Vîlcu, conform cotelor - părți pe care ei le dețin cu drept de proprietate de 1/2 cotă-parte Verei Chirița și respectiv, 1/2 cotă-parte lui Fiodor Vîlcu după cum urmează:

- Verei Chirița a-i atribui Partea 1, sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-1, inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție cu suprafața de 1798,50 m. p. și construcțiile 01, 03, 04, 05, 06, potrivit anexei 1.

- lui Fiodor Vîlcu a-i atribui Partea 2, sectorul de teren marcat de punctele 16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-16 cu suprafața de 1798,50 m.p. și construcțiile 02, 07, 08, 09, 10, potrivit anexei 1.

Varianta de partaj propusă se va realiza cu respectarea condițiilor și anume:

- Vera Chirița va permite accesul lui Fiodor Vîlcu pe terenul aferent peretelui numerotat pe plan cu punctele 19-20-21 în cazul în care el va dori să efectueze careva lucrări de reparație sau întreținere a pereților numiți;
- Fiodor Vîlcu va permite Verei Chirița accesul pe terenul aferent peretelui numerotat pe plan cu punctele 18-19, în cazul în care ea va dori să efectueze careva lucrări de reparație sau întreținere a peretelui dat.

La fel, solicită stabilirea hotarului între terenurile menționate pe linia marcată a pct. 16-17-18-19-20-21-22 din anexa 1 din Raportului de expertiză nr. 2166 din 19 noiembrie 2013, încasarea cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul judecării cauzei în instanțele judecătorești și anume, a taxei de stat în sumă de 225 lei, a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă 1610 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4500 lei, iar în total 6335 lei.

Prin cererea de modificare a acțiunii, Fiodor Vîlcu a renunțat la o parte din acțiune și anume, la pretenția cu privire la anularea dreptului de proprietate comună pe cote părți din Registrul Bunurilor Imobile cu nr. cadastral 6453211098, obligarea Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei să anuleze înscrisurile din Registrul Bunurilor Imobile cu nr. cadastral 6453211098 și să elibereze extrase din cartea imobilului primăriei persoanelor respective, ca bunuri independente cu atribuirea corectă a terenurilor cu cota de 1.0, suprafața de 0,29 ha Verei Vîlcu și 1.0 cotă, suprafața de 0,07 ha lui Andrei Chirița.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 30 decembrie 2014 a fost respinsă acțiunea lui Fiodor Vîlcu, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

A fost admisă cererea reconvențională a Verei Chirița, împărțit în natură terenul cu destinație pentru construcție locativă nr. cadastral 6453211.098, cu suprafața de 0,3597 ha, situat în intravilanul com. Peresecina, r-nul Orhei, între coproprietarii pe cote părți Vera Chirița și Fiodor Vîlcu, conform cotelor - părți pe care ei le dețin cu drept de proprietate de 1/2 cotă-parte Verei Chirița și respectiv, 1/2 cotă-parte lui Fiodor Vîlcu după cum urmează:

- Verei Chirița a-i atribui Partea 1, sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-1, inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție cu suprafața de 1798,50 m. p. și construcțiile 01, 03, 04, 05, 06, potrivit anexei 1.
- lui Fiodor Vîlcu a-i atribui Partea 2, sectorul de teren marcat de punctele 16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-16 cu suprafața de 1798,50 m.p. și construcțiile 02, 07, 08, 09, 10, potrivit anexei 1.

Varianta de partaj se va realiza cu respectarea condițiilor:

- Vera Chirița va permite accesul lui Fiodor Vîlcu pe terenul aferent peretelui numerotat pe plan cu punctele 19-20-21 în cazul în care el va dori să efectueze careva lucrări de reparație sau întreținere a pereților numiți;
- Fiodor Vîlcu va permite Verei Chirița accesul pe terenul aferent peretelui numerotat pe plan cu punctele 18-19, în cazul în care ea va dori să efectueze careva lucrări de reparație sau întreținere a peretelui dat.

A fost stabilit hotarul între terenurile menționate pe linia marcată a pct. 16-17-18-19-20-21-22 din anexa 1 din Raportului de expertiză nr. 2166 din 19 noiembrie 2013.

Au fost încasate de la Fiodor Vîlcu în beneficiul Verei Chirița cheltuielile de judecată suportate pe parcursul judecării prezente cauze în instanțele judecătorești și anume, taxa de stat în sumă de 225 lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă 1610 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4500 lei, în total suma de 6335 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Fiodor Vîlcu și menținută hotărârea primei instanțe.

La 24 martie 2016, Fiodor Vîlcu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Având în vedere prevederile art. 267, 271, 272 Cod civil, consideră că la depunerea acțiunii dânsul nu a încălcat termenul de prescripție extinctivă, iar intimații, până la încheierea dezbaterilor în fond, nu au depus careva cereri cu privire la respingerea acțiunii pe motiv de omitere a termenului de prescripție extinctivă.

Sustine că în textul titlului de autentificare a deținătorului de teren întocmit pe numele Verei Vîlcu, titularul acestuia este atenționat că primul exemplar se înmânează deținătorului, iar al doilea se depune spre păstrare la Oficiul Cadastral Teritorial, prin urmare, actul juridic menționat niciodată nu a fost prezentat și nu a fost adus la cunoștință conținutul acestuia mamei sale, Vera Vîlcu.

Menționează că unicul document, despre dreptul de proprietate asupra terenului litigios, cu care era la curent și pe care 1-a păstrat până la decesul său, Vera Vîlcu, a fost certificatul provizoriu nr. 392 înregistrat în Registrul cadastral al deținătorului de terenuri al Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei la 20 iulie 1993.

Afirmă că atât certificatul provizoriu menționat, cât și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren ale căror titular este Vera Vîlcu, au fost trecute în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri al Primăriei com. Peresecina, r-nul Orhei și înregistrate cu același număr – 392 și cu aceeași data – 20 iulie 1993, cu toate că acestea au fost întocmite și înregistrare la diferența de 11 ani.

Potrivit certificatului provizoriu menționat, Vera Vîlcu deținea în proprietate 0,29 ha de pământ arabil, iar conform titlului de autentificare deținea 1/2 din suprafața terenului de 0,3597 ha în proprietate comuna cu Andrei Chirița.

Remarcă că Vera Vîlcu nu a cunoscut despre aceste împrejurări.

Indică că dânsul a intrat în posesia titlului, prin care a fost încălcat dreptul mamei sale la proprietate asupra terenului în litigiu, precum și a dreptului lui de moștenitor asupra acestui teren cu suprafața de 0,29 ha, abia în luna martie 2010.

Remarcă că deoarece termenul de prescripție a început să curgă, potrivit art. 267 și art. 272 Cod civil, din luna martie 2010, când i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului de proprietate a deținătorului de terenul în litigiu, consideră că instanța de fond eronat i-a respins cererea ca fiind depusă cu omiterea acestui termen.

Mai notează că instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat în apel cu privire la procedura de examinare a cauzei în primă instanță.

Afirmă că deși din conținutul hotărârii primei instanțe lipsește poziția clară cu privire la procedura de soluționare a pricinii în contencios administrativ, totuși în motivarea hotărârii instanța de fond face referire la art. 24, 25 și 26 din Legea contenciosului administrativ și din partea rezolutivă a hotărârii se desprinde concluzia că instanța a examinat pricina în procedura contenciosului administrative, fiind menționat că hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea Apel Chișinău în termen de 15 zile, adică în termenul prevăzut de art. 30 din Legea contenciosului administrativ. Prin urmare, consideră că instanța de fond nu avea temei să examineze pricina în procedura contenciosului administrativ.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare au lezat dreptul lui la proprietate privată, deoarece terenul pentru construcții cu suprafața de 0,3597 ha a aparținut cu drept de posesie și folosință lui Nicolai Vîlcu până în anul 1975, când, prin ordinul nr. 4-p din 07 ianuarie 1975, conducerea sovhoz - zavod Peresecina i-a repartizat lui Andrei Chirița o parte din acest teren cu suprafața de 0,07 ha pentru construcția casei individuale din contul terenului aferent gospodăriei lui Nicolai Vîlcu.

Indică că repartizarea a fost făcută în rezultatul comasării terenurilor predestinate pentru construcții în sectorul individual al localității.

Menționează că din momentul scoaterii din posesia lui Nicolai Vîlcu a terenului cu suprafața de 0,07 ha și transmiterea acestuia în posesia lui Andrei Chirița pentru construcția casei, în posesia lui Nicolae Vîlcu a rămas terenul cu suprafața de 0,2942 ha.

Afirmă că Nicolai Vîlcu, iar mai apoi Vera Vîlcu au deținut în posesie terenul menționat până la momentul privatizării, adică anume când, potrivit art. 11 alin. (1) Cod funciar, sectoarele de pământ ocupate de case, anexe gospodărești și grădini care au fost atribuite în conformitate cu legislația, au trecut în proprietatea acestora fără plată, eliberându-se titluri de proprietate provizorii.

Astfel, la momentul intrării în vigoare a Codului funciar la 25 decembrie 1991, Nicolai Vîlcu deținea în posesie terenul cu suprafața de 0,2942 ha, privatizat conform prevederilor Codului funciar.

Remarcă că dreptul de proprietate a lui Nicolai Vîlcu asupra terenului cu suprafața de 0,2942 ha, la momentul privatizării și în perioada următoare, este confirmat de mai multe înscrisuri, precum ar fi certificatul din 21 iunie 2011 al serviciului raional de arhivă Orhei, titlul provizoriu nr. 392, extrasul din Registrele

de evidența a gospodăriilor populației nr. 6, gestionate de Primăria com. Peresecina pe anii 2002 – 2006, certificatele eliberate de Primăria com. Peresecina la 01 martie 2010 pe numele lui Andrei Chirița.

Relatează că despre faptul că terenul cu suprafața de 0,2942 ha, ce aparținea mamei sale, a fost în mod eronat, identificat cu nr. cadastral 6453211098 și ca urmare, a fost comasat cu terenul cu suprafața de 0,07 ha pe care îl deținea Andrei Chirița, dânsul a aflat atunci când a început să legalizeze dreptul său de moștenitor.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare au examinat litigiul cu aplicarea eronată a normelor de drept material, greșit în procedura contenciosului administrativ și fără pronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor expuse în apelul declarat.

La 04 mai 2016, Vera Chirița, reprezentată de avocatul Valentin Guțu a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 25 ianuarie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 78), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Fiodor Vîlcu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Fiodor Vîlcu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Fiodor Vîlcu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Fiodor Vîlcu se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu